

Fractie Burgerbelangen Overbetuwe en overige raadsleden

|                                                                                                         |                         |                                       |                                      |                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|------------------------|
| <b>Uw brief van</b><br>9 januari 2023                                                                   | <b>Uw kenmerk</b><br>-- | <b>Ons kenmerk</b><br>2023-001442     | <b>Datum</b><br>31 januari 2023      | <b>Verzonden d.d.</b>  |
| <b>Onderwerp:</b><br>Beantwoording schriftelijke vragen BOB<br>algemene voorziening huishoudelijke hulp |                         | <b>Behandeld door</b><br>Johan Reuser | <b>Telefoonnummer</b><br>06 58081581 | <b>Bijlage(n)</b><br>- |

Geachte fractie van BOB en overige raadsleden,

Op 9 januari 2023 heeft u schriftelijke vragen gesteld over de huishoudelijke hulp. Met deze brief beantwoorden wij uw vragen.

#### **Aanleiding tot uw vragen**

In uw vragen geeft u de volgende inleiding:

Mede gelet op hoe u recentelijk heeft aangegeven aan te kijken tegen de opvolging van het Rekenkamerrapport "(Be)grip op het sociaal domein", hebben wij een aantal vragen over de monitoring van de per 1 juli 2022 doorgevoerde wijziging van het beleid ten aanzien van de hulp bij het huishouden.

De fractie van BOB is op de hoogte van het feit dat vanuit de voormalige raads werkgroep op initiatief van D66 en CU nog overleg plaatsvindt over de opvolging van het rekenkamerrapport, maar toch willen we deze concrete vragen graag schriftelijk stellen.

De wijziging in het beleid voor hulp bij het huishouden per 1 juli 2022 is als hamerstuk vastgesteld in de raad van 24 mei 2022, na bespreking in een voorronde van 10 mei 2022 (en beantwoording schriftelijke vragen S-597). De wijziging sloot aan bij de praktijk bij andere gemeenten in onze regio, waar deels dezelfde thuiszorgorganisaties werkzaam zijn.

Door de plaatsvervangend wethouder is daarbij in de voorronde namens het college aangegeven dat de inzet van de beleidswijziging was om minder keukentafelgesprekken te voeren en bij de hulp bij het huishouden overigens de kwaliteit en toegankelijkheid gelijk te houden. Door de participatieraad was daarbij aandacht gevraagd voor het voorkomen en aanpakken van onnodig/onwenselijk gebruik van de regeling.

Vanuit de raad is ingestemd met de beleidswijziging, met de afspraak om goed te monitoren. Als specifieke groep voor de monitoring werd daarbij nog de groep overbelaste mantelzorgers genoemd die gebruik maakt van huishoudelijke hulp (om hen in staat te stellen mantelzorg te blijven leveren, kunnen zij zelf huishoudelijke hulp ontvangen).

In september 2022 is de raad geïnformeerd via de halfjaar rapportage sociaal domein 2022, met o.a. cijfers over 2021 en 2022 uit het cliëntervaringsonderzoek<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/2ec6a3c5-8c5e-4e1b-adb1-c1114e5e9ade?documentId=767007c2-7eb2-42c4-bcd3-beeebcac4e19> (zie o.a. figuur 6.1 en 6.2)

In december 2022 ontving de raad o.a. de Factsheets K3 2022 monitor sociaal domein. Hierin werd opgemerkt: "Sinds 1 juli 2022 wordt hulp bij huishouden niet meer aangeboden als maatwerkvoorziening maar als algemene voorziening. We nemen de aantallen op de huishoudelijke ondersteuning wel mee in de factsheet omdat we zicht willen houden op het gebruik van huishoudelijke ondersteuning."

## Reactie college

### Vraag 1

Herinnert u zich de tussen college en raad gemaakte afspraak over monitoring van de beleidswijziging bij de hulp bij het huishouden? Hoe heeft u hier inmiddels invulling aan gegeven?

### Antwoord

Ja, zoals ook in de voorronde van 10 mei 2022<sup>2</sup> o.a. op technische vragen van BOB en GroenLinks is vermeld, monitoren wij maandelijks de ontwikkelingen (zie ook antwoord op vraag 6). Deze monitoring doen we aan de hand van cijfers en contractgesprekken met zorgaanbieders voor huishoudelijke ondersteuning. Ook de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek betrekken we hierin. Wij zijn daarbij alert op de effecten van ons nieuw beleid. De uitkomsten worden betrokken bij onze reguliere periodieke rapportages.

### Vraag 2

Is de halfjaarrapportage sociaal domein 2022 op het punt van de cliëntervaring bij de hulp bij het huishouden te zien als 0-meting? Zo ja, wanneer kunnen we de vervolgmeting verwachten?

### Antwoord

Ja, de halfjaarrapportage 2022 kan beschouwd worden als 0-meting. Het cliëntervaringsonderzoek (CEO) wordt tweemaal per jaar uitgevoerd. Onlangs hebben inwoners opnieuw een vragenlijst ontvangen. Begin februari dienen de formulieren binnen te zijn, waarna een analyse volgt. De definitieve uitkomsten worden betrokken bij de jaarmonitor 2022. Deze wordt in juni 2023 naar uw raad gestuurd.

### Vraag 3

Kunt u naast de genoemde gegevens ook de beschikbare relevante cijfers delen rond de hulp bij het huishouden (denk aan aantal gebruikers totaal, algemene voorziening of maatwerkvoorziening; kenmerken van deze gebruikers, aantal uren per gebruiker; gerealiseerde ontwikkeling versus ontwikkeling via Wmo-voorspelmodel)?

### Antwoord

Ja, dat kan. Hierbij een overzicht van de door u gevraagde informatie:

| 1. <u>Aantal unieke inwoners met huishoudelijke ondersteuning (incl. pgb) met peildatum</u> | <u>Peildatum</u> | <u>Peildatum</u> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                                                                             | <u>1-07-2022</u> | <u>1-01-2023</u> |
| Algemene voorziening HO                                                                     | 803              | 883              |
| Maatwerkvoorziening HO <sup>3</sup>                                                         | 203              | 178              |
| <b>Totaal op peildatum</b>                                                                  | <b>1006</b>      | <b>1061</b>      |

<sup>2</sup> Zie voorronde 10 mei 2022, cluster inwoners, agendapunt 4, "[Voorbereidende vergadering Huishoudelijke ondersteuning als algemene voorziening, 3e Wijzigingsverordening Wmo Overbetuwe 2018](#)"

<sup>3</sup> Zie ook antwoord vraag 6. Dit zijn de totalen van alle maatwerkvoorzieningen HO. Bij vraag 6 kijken wij specifiek naar de maatwerkvoorzieningen met meer dan 3 uur.

2. Wmo voorspelmodel voor huishoudelijke ondersteuning 2022

|                                       |                   |
|---------------------------------------|-------------------|
| Aantal inwoners met HO                | 1236 <sup>4</sup> |
| Aantal inwoners via Wmo-voorspelmodel | 1216              |

3. Gemiddeld aantal minuten per voorziening

|                         | <u>1-07-2022</u> | <u>1-01-2023</u> |
|-------------------------|------------------|------------------|
| Algemene voorziening HO | 137,4            | 139              |
| Maatwerkvoorziening HO  | 225              | 224,6            |

**Let op:** de cijfers onder 1 geven de situatie weer op de genoemde peildata 1 juli 2022 en 1 januari 2023. Dit is dus een momentopname van het aantal inwoners dat op dat moment een actieve voorziening heeft.

De cijfers zoals deze onder 2 vermeld staan betreffen totaalcijfers over het hele kalenderjaar 2022. Dit zijn inwoners die op enig moment in 2022 een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning hadden of hebben gehad.

Het is nog te vroeg om iets te zeggen over een eventueel effect van ons nieuwe beleid en hoe dit zich verhoudt tot het Wmo-voorspelmodel. Het Wmo-voorspelmodel gaat uit van hele kalenderjaren, onze beleidswijziging is pas halverwege 2022 is ingegaan. Vooralsnog is sprake van een kleine afwijking ten opzichte van het voorspelmodel van +1,6%.

**Vraag 4**

Kunt u aangeven tot welke beperking van het aantal keukentafelgesprekken de beleidswijziging in het eerste half jaar heeft geleid, welke orde van besparing aan uitvoeringslast is gerealiseerd? Bijvoorbeeld op basis van het aantal nieuwe gebruikers dat niet binnen een jaar na de start van het gebruik van de algemene voorziening een keukentafelgesprek of een tweede voorziening heeft gekregen?

**Antwoord**

Door huishoudelijke hulp als een algemene voorziening aan te bieden voeren Wmo-consulenten minder keukentafelgesprekken en hoeven ze minder administratieve handelingen uit te voeren. Deze vrijgekomen capaciteit, geschat wordt tussen de 423 en 564 uur in de tweede helft van 2022, wordt momenteel ingezet voor een kwalitatief betere afwikkeling van maatwerkvoorzieningen, het wegwerken van administratieve achterstanden en het opvangen van een verhoogd ziekteverzuim.

**Vraag 5**

**5a.** Kunt u aangeven wat de beleidswijziging heeft betekend voor de toegankelijkheid in termen van de tijd tussen aanvraag van hulp (bij de gemeente of bij een aanbieder) en het starten van de hulp (bij de mensen waar dit door de aanbieder noodzakelijk werd geacht)?

**Antwoord**

De toegankelijkheid voor inwoners is moeilijk in termen van tijd weer te geven. Door de toegang door de zorgaanbieder te laten uitvoeren kan de ondersteuning laagdrempelig en sneller worden uitgevoerd. De personele krapte bij aanbieders maakt helaas wel dat inwoners langer dan gewenst op hun ondersteuning moeten wachten. Dit zou bij ongewijzigd beleid ook het geval zijn geweest. Daarbij zouden inwoners mogelijk ook te maken hebben gehad met de gevolgen van personeelskrapte, ziekteverzuim en hoge werkdruk bij onze eigen consulenten.

---

<sup>4</sup> Dit is excl. inwoners die in de oude situatie (voor 1 juli 2022) via een voucher huishoudelijke ondersteuning zouden ontvangen. Deze doelgroep (overbelaste mantelzorgers en inwoners die revalideren) maakt vanaf 1 juli 2022 deel uit van de doelgroep die aanspraak maakt op de algemene voorziening. Nemen we deze groep mee dan is een inschatting dat het aantal inwoners 50 hoger uit komt op 1286. Het Wmo-voorspelmodel houdt daar geen rekening mee.

**5b.** Kunt u aangeven hoeveel mensen een voorziening hebben aangevraagd bij een aanbieder, maar bij wie die aanvraag niet is gehonoreerd (bij voorkeur vergeleken met dezelfde aantallen voor de beleidswijziging)?

**Antwoord**

Dit is moeilijk te achterhalen. Zorgaanbieders houden deze aantallen niet bij. De werkwijze is dat zorgaanbieders bij het eerste contact onderzoeken of en welke huishoudelijke taken men zelf dan wel met hulp van familieleden kunnen uitvoeren. Op basis daarvan wordt bepaald of er inzet nodig is en hoeveel. Uit de gesprekken die wij met zorgaanbieders voeren hebben wij vooralsnog geen aanleiding te vermoeden dat aanbieders inwoners onterecht zouden afwijzen of toewijzen. Tijdens de komende gespreksronde vragen we zorgaanbieders deze aantallen bij te houden.

**5c.** Kunt u het beeld delen van de mate waarin mensen momenteel “tijdelijk korter of minder hulp ontvangen dan afgesproken” en hoe zorgaanbieders hierbij prioriteren?

**Antwoord**

Graag verwijzen wij hiervoor naar de informatiememo die u 18 oktober jongstleden heeft ontvangen<sup>5</sup>. Daarin staat ook vermeld welke afspraken wij met aanbieders hebben gemaakt met betrekking tot de prioritering. Zo is afgesproken dat urgente cases direct door de zorgaanbieder worden opgepakt. Ook onze medewerkers van het sociaal team zijn alert op signalen met een spoedeisend karakter. Indien daadwerkelijk sprake is van spoed kunnen zij een indicatie afgeven voor een maatwerkvoorziening. Deze wordt dan met voorrang door de zorgaanbieder in behandeling genomen.

**Vraag 6**

**6a.** Kunt u aangeven in hoeveel situaties voor en na 1 juli sprake was van een maatwerkvoorziening met meer dan 3 uur huishoudelijke hulp per maand?

**Antwoord**

Bij het merendeel van de nieuwe aanvragen is sprake van voldoende eigen regie, waarbij een inzet tot maximaal 180 minuten voldoende is om te komen tot een schoon en leefbaar huis. Dit zal niet voor iedereen het geval zijn, zoals u in onderstaand overzicht ziet.

Dit overzicht geeft het verloop weer van het aantal inwoners dat in een maand een actieve indicatie huishoudelijke hulp had met meer dan 180 minuten. Net voor de omzetting, in juni 2022, waren er 178 inwoners die in de maand juni een actieve indicatie hadden met meer dan 180 minuten, in december 2022 is dit aantal teruggelopen naar 159 inwoners, een daling van ruim 10%<sup>6</sup>.

| 2022                   | jan | feb | mrt | apr | mei | juni | juli | aug | sep | okt | nov | dec |
|------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|
| Aantal unieke cliënten | 185 | 183 | 185 | 186 | 179 | 178  | 176  | 173 | 170 | 166 | 160 | 159 |

**6b.** Is het juist – zoals vermeld op de gemeentelijke website<sup>7</sup> onder ‘geen eigen regie’, dat bij dergelijke maatwerkvoorzieningen ‘de zorgaanbieder bepaalt of iemand in aanmerking komt? Is de suggestie van deze tekst juist dat wie wel eigen regie heeft, sowieso niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening (lees: meer dan 3 uur huishoudelijke hulp per week)? Hoe verhoudt zich dit tot de formulering in de factsheet “Sinds 1 juli 2022 wordt hulp bij huishouden niet meer aangeboden als maatwerkvoorziening maar als algemene voorziening”?

<sup>5</sup> Zie [22-10-18 A1 Informatiememo; personeelskrachte huishoudelijke ondersteuning.pdf](#)

<sup>6</sup> Zie ook antwoord vraag 3. Dit zijn de totalen van de maatwerkvoorzieningen met meer dan 3 uur. Bij vraag 3 zijn alle maatwerkvoorzieningen HO vermeld.

<sup>7</sup> [https://www.overbetuwe.nl/Inwoners/Zorg\\_inkomen\\_en\\_werk/Zorg/Wet\\_maatschappelijke\\_ondersteuning\\_Wmo/Huishoudelijke\\_hulp](https://www.overbetuwe.nl/Inwoners/Zorg_inkomen_en_werk/Zorg/Wet_maatschappelijke_ondersteuning_Wmo/Huishoudelijke_hulp)

## Antwoord

De formulering op de website luidt: "Kun je niet meer zelf bepalen welke schoonmaakwerkzaamheden gedaan moeten worden? Of lukt het niet om zelf structuur aan de dag te geven? Dan kom je misschien in aanmerking voor een voorziening op maat voor huishoudelijke ondersteuning. De zorgaanbieder beoordeelt dit. Kom je in aanmerking, neem dan contact met ons op."

Deze formulering doelt op de eerste toets die de aanbieder doet, over het wel of niet aanwezig zijn van voldoende eigen regie, en/of het huis binnen max 180 minuten 'schoon en leefbaar' is. Indien dit het geval is kan de huishoudelijke hulp als algemene voorziening worden ingezet. Schat de aanbieder anders in dan vindt er een doorverwijzing plaats naar de Wmo-consulent van het sociaal team. Op basis van het keukentafelgesprek wordt beoordeeld of een maatwerkvoorziening op zijn plaats is.

De formulering in de factsheet is inderdaad niet helemaal juist. Een betere formulering is: "Sinds 1 juli 2022 wordt hulp bij huishouden niet meer standaard aangeboden als maatwerkvoorziening maar als algemene voorziening". In de volgende factsheet, die naar verwachting in mei 2023 aan uw raad wordt aangeboden, wordt dit aangepast.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,  
de gemeentesecretaris,                      de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos